

Υπόθεση C-47/21

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

28 Ιανουαρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Landgericht Ravensburg (Γερμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

8 Ιανουαρίου 2021

Ενάγοντες:

F. F.

B. A.

Εναγόμενες:

C. Bank AG

Bank D. K. AG

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Σύμβαση καταναλωτικής πίστωσης – Υποχρεωτικές πληροφορίες – Οδηγία 2008/48/ΕΚ – Δικαίωμα υπαναχωρήσεως – Αποδυνάμωση του δικαιώματος υπαναχωρήσεως – Καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος υπαναχωρήσεως – Υποχρέωση του καταναλωτή για προεκπλήρωση επί επιστροφής των ληφθεισών παροχών μετά τη δήλωση περί υπαναχωρήσεως – Δυνατότητα του εθνικού δικαστή να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Επί του πλάσματος δικαίου του άρθρου 247, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίοδος, και του άρθρου 247, παράγραφος 12, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίοδος, του EGBGB

α) Αντιβαίνει το άρθρο 247, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίοδος, και το άρθρο 247, παράγραφος 12, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίοδος, EGBGB στο άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιστ', της οδηγίας 2008/48/EK κατά το μέρος που αναγνωρίζει ότι οι αντιτιθέμενες στις επιταγές του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιστ', της οδηγίας 2008/48/EK συμβατικές ρήτρες πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 247, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίοδος, EGBGB, καθώς και τις απαιτήσεις που θέτει το άρθρο 247, παράγραφος 12, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, σημείο 2, στοιχείο b, EGBGB;

Εάν ναι:

β) Προκύπτει από το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα από το άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιστ', και το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/48/EK ότι το άρθρο 247, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίοδος, και το άρθρο 247, παράγραφος 12, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίοδος, EGBGB δεν πρέπει να εφαρμόζονται κατά το μέρος που ορίζουν ότι συμβατικές ρήτρες αντιβαίνουν στις επιταγές του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιστ', της οδηγίας 2008/48/EK πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 247, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίοδος, EGBGB, καθώς και τις απαιτήσεις που θέτει το άρθρο 247, παράγραφος 12, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, σημείο 2, στοιχείο b, EGBGB;

Ανεξαρτήτως της απαντήσεως που θα δοθεί στα προεκτεθέντα ερωτήματα υπό II. 1.α' και β':

2. Επί των υποχρεωτικώς περιλαμβανόμενων πληροφοριών που προβλέπει το άρθρο 10, παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/48/EK,

α) Έχει το άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιστ', της οδηγίας 2008/48/EK την έννοια ότι το ύψος των καταβλητέων τόκων σε ημερήσια βάση που προβλέπονται στη σύμβαση πρέπει να προκύπτει λογιστικά από το συμβατικό χρεωστικό επιτόκιο που αναγράφεται στη σύμβαση;

β) Επί του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιη', της οδηγίας 2008/48/EK:

αα) Έχει η εν λόγω διάταξη την έννοια ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στη σύμβαση πιστώσεως αναφορικά με την

αποζημίωση που οφείλεται επί πρόωρης εξοφλήσεως του δανείου πρέπει να διατυπώνονται με τέτοια ακρίβεια ώστε ο καταναλωτής να είναι σε θέση να υπολογίσει, έστω και κατά προσέγγιση, το ύψος της αποζημίωσης αυτής;

(σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο προηγούμενο ερώτημα)

- ββ) Αντιβαίνει στο άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιη', και στο άρθρο 14, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2008/48/EK εθνική ρύθμιση κατά την οποία, σε περίπτωση ελλιπών πληροφοριών κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιη', της ίδιας οδηγίας, η προθεσμία υπαναχωρήσεως αρχίζει, παρά ταύτα, με την κατάρτιση της συμβάσεως και αποσβέννεται μόνον το δικαίωμα του πιστωτικού φορέα για αποζημίωση λόγω πρόωρης εξοφλήσεως της πιστώσεως;
- γ) Έχει το άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιβ', της οδηγίας 2008/48/EK την έννοια ότι πρέπει να αναγράφεται, ως απόλυτος αριθμός, το ισχύον κατά τον χρόνο συνάψεως της συμβάσεως πιστώσεως επιτόκιο υπερημερίας, τουλάχιστον δε να δηλώνεται ως απόλυτος αριθμός το ισχύον επιτόκιο αναφοράς (εν προκειμένω το βασικό επιτόκιο σύμφωνα με το άρθρο 247 BGB), από το οποίο προκύπτει το ισχύον επιτόκιο υπερημερίας μέσω προσαυξήσεως (εν προκειμένω κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες σύμφωνα με το άρθρο 288, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, BGB), ο δε καταναλωτής πρέπει να ενημερώνεται πλήρως για το επιτόκιο αναφοράς (βασικό επιτόκιο) και τη διακύμανσή του;
- δ) Έχει το άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο κ', της οδηγίας 2008/48/EK την έννοια ότι στο κείμενο της συμβάσεως πιστώσεως πρέπει να γίνεται μνεία των ουσιαστικών τυπικών προϋποθέσεων για την πρόσβαση σε εξωδικαστικές διαδικασίες ή/και μηχανισμούς επανορθώσεως;

Σε περίπτωση θετικής απαντήσεως σε κάποιο από τα προπαρατεθέντα ερωτήματα υπό II. 2.α' έως δ':

- ε) Έχει το άρθρο 14, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/48/EK την έννοια ότι η προθεσμία υπαναχωρήσεως άρχεται μόνον αφού παρασχεθούν με πληρότητα και ακρίβεια οι πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 10, παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/48/EK;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως:

- στ) Με βάση ποια κρίσιμα κριτήρια η προθεσμία υπαναχώρησης αρχίζει να τρέχει ακόμα και σε περίπτωση ελλিপών ή ανακριβών πληροφοριών;

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησεως στα προπαρατεθέντα ερωτήματα υπό II. 1.α' ή/και σε κάποιο από τα ερωτήματα υπό II. 2.α' έως δ':

3. Επί της αποδυναμώσεως του δικαιώματος υπαναχώρησης του άρθρου 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48/EK:

- α) Νοείται αποδυνάμωση του δικαιώματος υπαναχώρησης κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48/EK;

Εάν ναι:

- β) Συνιστά η αποδυνάμωση χρονικό περιορισμό στην άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης, ο οποίος πρέπει να ρυθμίζεται με νόμο ψηφισθέντα από το κοινοβούλιο;

Σε περίπτωση αρνητικής απάντησεως:

- γ) Προϋποθέτει η αποδυνάμωση, από υποκειμενικής απόψεως, ο καταναλωτής να γνώριζε ότι εξακολουθούσε να υφίσταται το δικαίωμά του για υπαναχώρηση ή, κατ' ελάχιστον, τυχόν άγνοιά του να οφείλεται σε βαριά αμέλεια;

Σε περίπτωση αρνητικής απάντησεως:

- δ) Αποκλείει, σύμφωνα με την καλή πίστη, η δυνατότητα του πιστωτικού φορέα να παράσχει στον δανειολήπτη τις πληροφορίες κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/48/EK σε μεταγενέστερο χρόνο, ενεργοποιώντας έτσι την προθεσμία υπαναχώρησης, την εφαρμογή των κανόνων περί αποδυναμώσεως;

Σε περίπτωση αρνητικής απάντησεως:

- ε) Συνάδει τούτο με τις πάγιες θεμελιώδεις αρχές του διεθνούς δικαίου που δεσμεύουν τον Γερμανό δικαστή βάσει του Θεμελιώδους Νόμου;

Εάν ναι:

- στ) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησεως, πώς οφείλει ο Γερμανός εφαρμοστής του δικαίου να επιλύσει τυχόν σύγκρουση μεταξύ των δεσμευτικών επιταγών του διεθνούς δικαίου και των επιταγών του Δικαστηρίου;

4. Επί της αναγνώρισεως καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος του καταναλωτή για υπαναχώρηση κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48/EK:

α) Νοείται καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48/EK;

Εάν ναι:

β) Συνιστά η διαπίστωση της καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος υπαναχώρησης χρονικό περιορισμό στην άσκηση αυτού, ο οποίος πρέπει να ρυθμίζεται με νόμο ψηφισθέντα από το κοινοβούλιο;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως:

γ) Προϋποθέτει η διαπίστωση της καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος υπαναχώρησης, από υποκειμενικής απόψεως, ο καταναλωτής να γνώριζε ότι εξακολουθούσε να υφίσταται το δικαίωμά του για υπαναχώρηση ή, κατ' ελάχιστον, τυχόν άγνοιά του να οφείλεται σε βαριά αμέλεια;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως:

δ) Αποκλείει, σύμφωνα με την καλή πίστη, η δυνατότητα του πιστωτικού φορέα να παράσχει στον δανειολήπτη τις πληροφορίες κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/48/EK σε μεταγενέστερο χρόνο, ενεργοποιώντας έτσι την προθεσμία υπαναχώρησης, τη διαπίστωση της καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος υπαναχώρησης;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως:

ε) Συνάδει τούτο με τις πάγιες θεμελιώδεις αρχές του διεθνούς δικαίου που δεσμεύουν τον Γερμανό δικαστή βάσει του Θεμελιώδους Νόμου;

Εάν ναι:

στ) Πώς οφείλει ο Γερμανός εφαρμοστής του δικαίου να επιλύσει τυχόν σύγκρουση μεταξύ των δεσμευτικών επιταγών του διεθνούς δικαίου και των επιταγών του Δικαστηρίου;

5. Ανεξαρτήτως της απαντήσεως που θα δοθεί στα ανωτέρω ερωτήματα:

α) Συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως δε με το δικαίωμα υπαναχώρησης του άρθρου 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48/EK, εθνική ρύθμιση κατά την οποία, σε περίπτωση που η σύμβαση πιστώσεως συνδέεται με σύμβαση πωλήσεως, κατόπιν

ασκήσεως του δικαιώματος του καταναλωτή για υπαναχώρηση κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48/EK

- αα) η αξίωση του καταναλωτή έναντι του πιστωτικού φορέα για επιστροφή των δόσεων δανείου που καταβλήθηκαν καθίσταται απαιτητή μόνον αφού ο καταναλωτής έχει παραδώσει στον πιστωτικό φορέα το αντικείμενο της αγοράς ή προσκομίσει απόδειξη ότι έχει αποστείλει το αντικείμενο της αγοράς στον πιστωτικό φορέα;
- ββ) η αγωγή του καταναλωτή για επιστροφή των δόσεων δανείου που αυτός έχει καταβάλει μετά την παράδοση του αντικειμένου της αγοράς πρέπει να απορρίπτεται ως αβάσιμη, αν κατά τον κρίσιμο χρόνο ο πιστωτικός φορέας δεν έχει περιέλθει σε υπερημερία δανειστή αναφορικά με την αποδοχή του αντικειμένου της αγοράς;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως:

- β) Προκύπτει από το δίκαιο της Ένωσης ότι οι εθνικές ρυθμίσεις που περιγράφονται υπό α' αα' ή/και υπό α' ββ' δεν πρέπει να εφαρμόζονται;

Ανεξαρτήτως της απαντήσεως που θα δοθεί στα ανωτέρω ερωτήματα υπό II. 1. έως 5.:

6. Είναι το άρθρο 348a, παράγραφος 2, σημείο 1, ZPO, στον βαθμό που η εν λόγω ρύθμιση αφορά έκδοση διατάξεων περί παραπομπής κατά το άρθρο 267, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, ασύμβατο με την αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων να υποβάλλουν προδικαστικά ερωτήματα κατά το άρθρο 267, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, και, κατά συνέπεια, δεν πρέπει να εφαρμόζεται επί εκδόσεως διατάξεων περί παραπομπής;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2008/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου (στο εξής: οδηγία 2008/48), ιδίως άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχεία ιβ', ιστ', ιη' και κ', καθώς και άρθρο 14, παράγραφος 1

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Grundgesetz (Θεμελιώδης Νόμος, στο εξής: GG), ιδίως άρθρο 25

Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (εισαγωγικός νόμος του αστικού κώδικα, στο εξής: EGBGB), άρθρο 247, παράγραφοι 3, 6, 7 και 12

Bürgerliches Gesetzbuch (αστικός κώδικας, στο εξής: BGB), ιδίως άρθρα 242, 247, 273, 274, 288, 295, 322, 355, 356b, 357, 357a, 358, 495 και 502

Zivilprozessordnung (κώδικας πολιτικής δικονομίας, στο εξής: ZPO), άρθρο 348a

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Έρρισμα της προκειμένης αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως αποτελούν δύο διαφορετικά πραγματικά περιστατικά.
- 2 Στην πρώτη υπόθεση, στις 12 Απριλίου 2017 ο ενάγων συνήψε με την εναγομένη σύμβαση δανείου για την αγορά ενός μεταχειρισμένου οχήματος από αντιπροσωπεία αυτοκινήτων, προοριζόμενου για ιδιωτική χρήση. Κατά την προετοιμασία και τη σύναψη της συμβάσεως δανείου ο πωλητής λειτούργησε ως μεσίτης δανείων της εναγομένης και χρησιμοποίησε τα διατιθέμενα από την εναγομένη έντυπα συμβάσεως. Σύμφωνα με τη σύμβαση δανείου η τιμή πωλήσεως ανερχόταν σε 14.880 ευρώ και, μετά την αφαίρεση προκαταβολής ποσού 2.000 ευρώ, το απομένον προς εξόφληση τίμημα, ανερχόμενο σε 12 880 ευρώ, επρόκειτο να χρηματοδοτηθεί από το δάνειο. Συνεπώς, πλέον τόκων 944,37 ευρώ, ο ενάγων υποχρεώθηκε να καταβάλει στην εναγομένη 13 824,37 ευρώ.
- 3 Ο ενάγων ενημερώθηκε στη συναφθείσα σύμβαση σχετικά με το δικαίωμά του για υπαναχώρηση ως εξής:
«Δικαίωμα υπαναχώρησης
Ο λήπτης του δανείου δύναται να υπαναχωρήσει εντός δεκατεσσάρων ημερών από την ανάληψη της συμβατικής του υποχρεώσεως χωρίς να αναφέρει τους λόγους. Η προθεσμία άρχεται μετά τη σύναψη της συμβάσεως αλλά μόνον αφού ο λήπτης του δανείου λάβει όλες τις υποχρεωτικώς παρεχόμενες πληροφορίες που προβλέπει το άρθρο 492, παράγραφος 2, BGB (π.χ. πληροφορίες σχετικά με το είδος του δανείου, το καθαρό ποσό δανεισμού, τη διάρκεια της συμβάσεως)...»
- 4 Περαιτέρω, υπό τον τίτλο «Ιδιαιτερότητες επί παρεπόμενων συμβάσεων» παρέχονταν πληροφορίες σχετικά με συνδεδεμένες συμβάσεις, οι οποίες εντούτοις δεν αφορούσαν τον ενάγοντα καθόσον δεν είχε συνάψει τέτοιου είδους συμβάσεις.
- 5 Ο ενάγων, ενώ κατέβαλε κατ' αρχάς κανονικά τις συμφωνηθείσες δόσεις, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 1ης Απριλίου 2020 υπαναχώρησε από τη σχετική με τη σύναψη της συμβάσεως δανείου δήλωση βουλήσεώς του. Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η υπαναχώρηση είναι έγκυρη, καθόσον η οικεία προθεσμία δεν είχε αρχίσει να τρέχει διότι η ενημέρωση σχετικά με την υπαναχώρηση ήταν ασαφής και τα υποχρεωτικά στοιχεία που γνωστοποιήθηκαν ήταν ανακριβή. Ο ενάγων ζητεί να αναγνωρισθεί ότι, συνεπεία της υπαναχώρησης και από την

ημερομηνία που αυτή δηλώθηκε και εφεξής, δεν οφείλει ούτε τόκους ούτε χρεολύσια από τη συναφθείσα σύμβαση δανείου. Εφόσον το εν λόγω αίτημα περί αναγνώρισεως ήθελε ευδοκιμήσει, ο ενάγων ζητεί να του επιστραφούν οι δόσεις δανείου που καταβλήθηκαν μέχρι εκείνο το χρονικό σημείο καθώς και η προκαταβολή που είχε δοθεί στην πωλήτρια, ήτοι συνολικό ποσό 10.110,11 ευρώ καταβλητέο κατόπιν της παραδόσεως του αγορασθέντος οχήματος, καθώς επίσης και να αναγνωριστεί δικαστικά ότι η εναγομένη βρίσκεται σε υπερημερία ως προς την παραλαβή του οχήματος (υπερημερία αποδοχής).

- 6 Η εναγομένη ζητεί την απόρριψη της αγωγής. Όπως υποστηρίζει, παρέσχε προσηκόντως στον ενάγοντα πλήρη ενημέρωση για την υπαναχώρηση καθώς και όλες τις υποχρεωτικές πληροφορίες. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι για την ενημέρωση σχετικά με την υπαναχώρηση χρησιμοποίησε το υπόδειγμα που προβλέπει ο νόμος και, ως εκ τούτου, μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 247, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και τρίτη περίοδος, EGBGB (το λεγόμενο «πλάσμα δικαίου»), με αποτέλεσμα η υπαναχώρηση να είναι εκπρόθεσμη.
- 7 Επικουρικώς, η εναγομένη ζητεί με ανταγωγή της να υποχρεωθεί ο ενάγων να καταβάλει αποζημίωση για την απομείωση της αξίας, ύψους 7.843 ευρώ, και να αναγνωριστεί ότι ο ενάγων υποχρεούται, πέραν του ποσού των 7.843 ευρώ, να καταβάλει αποζημίωση για την απομείωση της αξίας του οχήματος λόγω χρήσεως η οποία δεν ήταν αναγκαία για τον έλεγχο της ποιότητας, των ιδιοτήτων και του τρόπου λειτουργίας του οχήματος. Η εναγομένη στηρίζει το αίτημά της για καταβολή ποσού 7 843 ευρώ στο ότι η αξία του οχήματος έχει ήδη απομειωθεί κατά το ποσό των 7 843 ευρώ. Ο ενάγων αρνείται την ανταγωγή.
- 8 Η δεύτερη υπόθεση είναι, κατ' ουσίαν, όμοια με την πρώτη. Στη δεύτερη αυτή υπόθεση, ο ενάγων ενημερώθηκε σχετικά με το δικαίωμα υπαναχωρήσεως ως εξής:

«Δικαίωμα υπαναχωρήσεως

Μπορείτε να υπαναχωρήσετε εντός 14 ημερών από τη δήλωση περί αναλήψεως της συμβατικής σας υποχρεώσεως χωρίς να αναφέρετε τους λόγους. Η προθεσμία άρχεται μετά τη σύναψη της συμβάσεως αλλά μόνον αφού ο λήπτης του δανείου λάβει όλες τις υποχρεωτικώς παρεχόμενες πληροφορίες που προβλέπει το άρθρο 492, παράγραφος 2, BGB (π.χ. πληροφορίες σχετικά με το είδος του δανείου, το καθαρό ποσό δανεισμού, τη διάρκεια της συμβάσεως)...»

- 9 Περαιτέρω, υπό τον τίτλο «Ιδιαιτερότητες επί παρεπόμενων συμβάσεων» παρέχονταν πληροφορίες σχετικά με συνδεδεμένες συμβάσεις, οι οποίες εντούτοις είναι άνευ σημασίας για τον ενάγοντα, δεδομένου ότι ο τελευταίος δεν έχει συνάψει τέτοιου είδους συμβάσεις. Σε αντίθεση, ωστόσο, με την πρώτη υπόθεση, εν προκειμένω οι πληροφορίες παρέχονται με τον περιορισμό «εφόσον έχουν συναφθεί».
- 10 Και σε αυτή την υπόθεση, ο ενάγων υπαναχώρησε από τη σχετική με τη σύναψη της συμβάσεως δανείου δήλωση βουλήσεώς του.

- 11 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η υπαναχώρηση είναι έγκυρη, καθόσον η οικεία προθεσμία δεν είχε αρχίσει να τρέχει διότι η ενημέρωση σχετικά με την υπαναχώρηση ήταν ασαφής και τα υποχρεωτικά στοιχεία που γνωστοποιήθηκαν ήταν ανακριβή. Ως εκ τούτου, ζητεί από την εναγομένη την επιστροφή των δόσεων δανείου που είχαν καταβληθεί μέχρι εκείνο το χρονικό σημείο καθώς και της προκαταβολής που είχε δοθεί στον πωλητή κατόπιν της παραδόσεως του αγορασθέντος οχήματος, καθώς επίσης και να αναγνωριστεί δικαστικά ότι η εναγομένη βρίσκεται σε υπηρημερία ως προς την αποδοχή του οχήματος και ότι δεν υφίσταται πλέον κατά του ενάγοντος καμία αξίωση από τόκους ή χρεολύσια από την ημερομηνία που η δήλωση περί υπαναχωρήσεως περιήλθε στον πωλητή και εφεξής.
- 12 Η εναγομένη ζητεί την απόρριψη της αγωγής. Όπως υποστηρίζει, παρέσχε προσηκόντως στον ενάγοντα πλήρη ενημέρωση για την υπαναχώρηση, καθώς και όλες τις υποχρεωτικές πληροφορίες. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι για την ενημέρωση σχετικά με την υπαναχώρηση χρησιμοποίησε το υπόδειγμα που προβλέπει ο νόμος και, ως εκ τούτου, μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 247, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και τρίτη περίοδος, ΕΓΒΓΒ, με αποτέλεσμα η υπαναχώρηση να είναι εκπρόθεσμη. Προβάλλει δε επικουρικός ότι η συμπεριφορά του ενάγοντος συνιστά κατάχρηση δικαιώματος, δεδομένου ότι ο τελευταίος βάλλει κατά της εγκυρότητας της ενημερώσεως που αφορά το δικαίωμα υπαναχωρήσεως εκκινώντας από μία περίπτωση που ο ίδιος ήταν σε θέση να διακρίνει (ποιες συνδεδεμένες συμβάσεις έχουν συναφθεί), μολονότι η εν λόγω ενημέρωση δεν είναι παραπλανητική για αυτόν, ενώ επιπλέον εξακολουθεί να κάνει χρήση του οχήματος χωρίς να το προσφέρει στην εναγομένη στο πλαίσιο της υποχρεώσεώς του για προεκπλήρωση, κατά τρόπον ο οποίος θα εδύνατο να θεμελιώσει υπηρημερία της εναγομένης ως προς την αποδοχή. Επίσης, ο ενάγων εσφαλμένως αρνείται την ύπαρξη αξιώσεως της εναγομένης για αποζημίωση σε περίπτωση αναστροφής της συμβάσεως. Επικουρικός, για την περίπτωση που η αγωγή κριθεί βάσιμη, η εναγομένη ζητεί να υποχρεωθεί ο ενάγων σε παράδοση του οχήματος που αγόρασε, καθώς επίσης και να αναγνωριστεί ότι ο ενάγων υποχρεούται σε καταβολή αποζημιώσεως για την απομείωση της αξίας του οχήματος λόγω χρήσεως η οποία δεν ήταν αναγκαία για τον έλεγχο της ποιότητας, των ιδιοτήτων και του τρόπου λειτουργίας του. Ο ενάγων ζητεί να αναγνωριστεί ότι δεν υποχρεούται στην καταβολή της αποζημιώσεως που αιτείται η εναγομένη.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 13 Η ευδοκίμηση των αγωγών εξαρτάται από το κατά πόσον η υπαναχώρηση από τις συμβάσεις δανείου ήταν έγκυρη και από το αν οι εναγόμενες μπορούν να προβάλουν, ενδεχομένως, την ένσταση αποδυναμώσεως δικαιώματος ή την ένσταση καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος υπαναχωρήσεως.
- 14 Επί των προδικαστικών ερωτημάτων το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ειδικότερα τα εξής:

- 15 Επί των ερωτημάτων 1.α' και β': η εγκυρότητα της δηλώσεως υπαναχωρήσεως του ενάγοντος προϋποθέτει ότι η ρυθμιζόμενη στο άρθρο 355, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, BGB, προθεσμία υπαναχωρήσεως δύο εβδομάδων δεν είχε ακόμη λήξει κατά τον χρόνο δηλώσεως της υπαναχωρήσεως. Κατά το άρθρο 356b, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, BGB, η προθεσμία υπαναχωρήσεως δεν αρχίζει να τρέχει, αν στη σύμβαση πιστώσεως δεν περιέχονται οι πλήρεις υποχρεωτικές πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 492, παράγραφος 2, BGB, και στο άρθρο 247, παράγραφοι 6 έως 13, EGBGB. Σε μια τέτοια περίπτωση η προθεσμία αρχίζει να τρέχει, σύμφωνα με το άρθρο 356b, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, BGB, μόνον αφού οι υποχρεωτικές πληροφορίες γνωστοποιηθούν εκ των υστέρων. Εν προκειμένω θα εδύνατο να θεωρηθεί ότι οι υποχρεωτικές πληροφορίες είναι ελλιπείς, ιδίως αν η ενημέρωση σχετικά με την υπαναχώρηση δεν είχε παρασχεθεί νομοτύπως ή τουλάχιστον μία από τις επιβαλλόμενες εκ του νόμου πληροφορίες που αναφέρονται στη σύμβαση πιστώσεως ήταν ελλιπής ή ανακριβής.
- 16 Αν οι υποχρεωτικές πληροφορίες είναι πράγματι ελλιπείς επιτρέπεται κατά κανόνα η υπαναχώρηση, καθόσον το γερμανικό δίκαιο δεν προβλέπει απόσβεση του δικαιώματος υπαναχωρήσεως επί συμβάσεων καταναλωτικής πίστωσης. Ο εθνικός νομοθέτης έχει σκοπίμως επιλέξει την πρόβλεψη δικαιώματος υπαναχωρήσεως του οποίου η άσκηση δεν υπόκειται σε χρονικό περιορισμό.
- 17 Κατά συνέπεια, εν προκειμένω θα δύνατο να θεωρηθεί ότι οι υποχρεωτικές πληροφορίες είναι ελλιπείς, ιδίως αν η ενημέρωση σχετικά με την υπαναχώρηση που προβλέπεται στο άρθρο 247, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, και στο άρθρο 247, παράγραφος 12, πρώτο εδάφιο, EGBGB δεν είχε παρασχεθεί προσηκόντως.
- 18 Εντούτοις, το άρθρο 247, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίοδος, EGBGB, και το άρθρο 247, παράγραφος 12, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίοδος, EGBGB, επιτάσσουν η συμβατική ρήτρα που διατυπώνεται κατά τρόπο πρόδηλο και σαφή και έχει συνταχθεί σύμφωνα με το υπόδειγμα που προβλέπεται στο παράρτημα 7, του άρθρου 247, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, και παράγραφος 12, πρώτο εδάφιο, EGBGB, να πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 6, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίοδος, και της παραγράφου 12, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, σημείο 6, στοιχείο β', του άρθρου 247, EGBGB (το λεγόμενο «πλάσμα δικαίου»).
- 19 Το αιτούν δικαστήριο φρονεί, ωστόσο, ότι το εν λόγω πλάσμα δικαίου δεν συνάδει με την απόφαση της 26ης Μαρτίου 2020, Kreissparkasse Saarlouis (C-66/19, EU:C:2020:242). Ακολουθούν παρατηρήσεις οι οποίες, κατ' ουσίαν, είναι παρόμοιες με εκείνες που διατυπώθηκαν επί των ερωτημάτων 1.α' και β' στις σκέψεις 10 έως 15 της συνόψεως αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-336/20, στην οποία γίνεται παραπομπή με την παρούσα.
- 20 Συμπληρωματικά, το αιτούν δικαστήριο εξετάζει την προσφάτως εκδοθείσα απόφαση του Bundgerichtshof (Ομοσπονδιακού Ακυρωτικού Δικαστηρίου, στο

εξής: BGH) της 27ης Οκτωβρίου 2020, στην οποία το BGH διεύρυνε σημαντικά την έννοια του λεγόμενου «πλάσματος δικαίου». Είναι γεγονός ότι στην απόφαση αυτή το BGH εγκατέλειψε τη μέχρι τούδε νομολογία του, κατά την οποία η ενδεικτική απαρίθμηση των υποχρεωτικών πληροφοριών με παραπομπή στο άρθρο 492, παράγραφος 2, BGB, στο υπόδειγμα ενημερώσεως περί του δικαιώματος υπαναχωρήσεως αποτελεί σαφή και κατανοητή πληροφόρηση. Εντούτοις, το BGH επισημαίνει ότι ενδέχεται να υφίσταται κατάχρηση δικαιώματος αν ο καταναλωτής επικαλείται την έλλειψη πλάσματος δικαίου, μολονότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η παρέκκλιση από το υπόδειγμα ήταν σαφής και κατανοητή για τον ίδιο και, ως εκ τούτου, άνευ σημασίας.

- 21 Η κρίση του BGH ότι, ήδη η δυνατότητα εντοπισμού πλημμέλειας στην ενημέρωση περί υπαναχωρήσεως φαίνεται να καθιστά καταχρηστική την επίκληση της ελλείψεως πλάσματος δικαίου, έχει ως αποτέλεσμα το αμάχητο τεκμήριο νομιμότητας που απολαύει το υπόδειγμα πληροφόρησης να θεωρείται κανόνας επί υπαναχωρήσεως από σύμβαση καταναλωτικού δανείου που δηλώνεται μετά την πάροδο 14 ημερών από τη σύναψη της συμβάσεως. Συχνά η παρέκκλιση από το υπόδειγμα ενημερώσεως που αφορά το δικαίωμα υπαναχωρήσεως δεν είναι σαφής για τον καταναλωτή. Κατά τα ανωτέρω, η αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος υπαναχωρήσεως θα λαμβανόταν υπόψη μόνον σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις.
- 22 Υπό το πρίσμα της συγκεκριμένης ερμηνείας του νόμου, σε συνδυασμό με τη διεύρυνση που αναγνωρίζει η νομολογία προκειμένου περί εξαιρετικού πραγματικού περιστατικού που ρυθμίζεται από το εθνικό δίκαιο, το δικαίωμα υπαναχωρήσεως που απονέμει στον καταναλωτή η νομοθεσία της Ένωσης αδρανή εν τέλει σχεδόν πλήρως, με αποτέλεσμα, κατά την εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου, να μην αποκλείεται να αναγνωρίζεται στην οδηγία άμεσο αποτέλεσμα, όπως συμβαίνει και επί παραβιάσεως των γενικών βασικών αρχών του ενωσιακού δικαίου.
- 23 Δεδομένου ότι στην πρώτη υπόθεση ο ενάγων ήταν σε θέση να διακρίνει ότι δεν συνήφθη συνδεδεμένη σύμβαση, σύμφωνα με την εθνική νομολογία δεν εδύνατο να επικαλεστεί τη μη ύπαρξη πλάσματος δικαίου, η δε υπαναχώρησή του θα ήταν εκπρόθεσμη και, συνεπώς, άκυρη. Και στη δεύτερη υπόθεση, δεδομένου ότι οι πληροφορίες που παρέχονταν στη σύμβαση δανείου σχετικά με το δικαίωμα υπαναχωρήσεως έφεραν την ένδειξη «εφόσον έχουν συναφθεί», κατά την εθνική νομολογία το πλάσμα δικαίου θα τύγγανε άμεσης εφαρμογής, η δε υπαναχώρηση θα ήταν επίσης εκπρόθεσμη και, συνεπώς, άκυρη.
- 24 Προκειμένου να διευκρινιστεί αν το λεγόμενο πλάσμα δικαίου έρχεται σε αντίθεση με την οδηγία 2008/48 και, περαιτέρω, κατά πόσον χωρεί εφαρμογή του, υποβάλλονται στο Δικαστήριο τα ερωτήματα υπό 1.α' και β'.
- 25 Επί του ερωτήματος υπό 2. α' (πληροφορίες για το χρεωστικό επιτόκιο): οι παρατηρήσεις επί του ερωτήματος αυτού είναι, κατ' ουσίαν, παρόμοιες με εκείνες που διατυπώθηκαν επί του ερωτήματος 2.α' της αιτήσεως προδικαστικής

αποφάσεως στην υπόθεση C-38/21. Συναφώς γίνεται παραπομπή στις σκέψεις 14-16 που διατυπώνονται στη σύνοψη της εν λόγω αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

- 26 Επί του ερωτήματος 2.β' (αποζημίωση λόγω πρόωρης εξοφλήσεως του δανείου): οι παρατηρήσεις επί του ερωτήματος αυτού είναι, κατ' ουσίαν, παρόμοιες με εκείνες που διατυπώθηκαν επί του ερωτήματος 4.α' και β' της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-187/20. Συναφώς γίνεται παραπομπή στις σκέψεις 31-33 που διατυπώνονται στη σύνοψη της εν λόγω αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
- 27 Επί του ερωτήματος υπό 2.γ' (πληροφορίες για το χρεωστικό επιτόκιο): ζήτημα ερμηνείας ανακύπτει ως προς την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιβ', της οδηγίας 2008/48, κατά το οποίο η σύμβαση πιστώσεως πρέπει να προσδιορίζει, με τρόπο σαφή και ευσύνοπτο, το εφαρμοστέο επιτόκιο υπερημερίας όπως ισχύει τη στιγμή της σύναψης της συμβάσεως πιστώσεως και τις ρυθμίσεις για την τροποποίηση του.
- 28 Ενδεχομένως, αρκεί για τον σκοπό αυτόν να περιλαμβάνεται στη σύμβαση το περιεχόμενο της νομοθετικής ρυθμίσεως των τόκων υπερημερίας στο εθνικό δίκαιο (εν προκειμένω το άρθρο 288, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, BGB). Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, σε απόφαση που εκδόθηκε τον Φεβρουάριο 2020, το Bundesgerichtshof έκρινε ότι η εν λόγω ερμηνεία της οδηγίας 2008/48 είναι ορθή, χωρίς να καταλείπεται περιθώριο για εύλογη αμφιβολία.
- 29 Εντούτοις, κατά το αιτούν δικαστήριο, η ως άνω ερμηνεία του άρθρου 10, παράγραφος 2, στοιχείο ιβ', της οδηγίας 2008/48 δεν είναι δεσμευτική. Αμφισβητείται κατά πόσον η περιεχόμενη στην οδηγία προσθήκη «όπως ισχύει τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης πίστωσης» και η απαίτηση περί σαφούς και ευσύνοπτου τρόπου θα μπορούσαν να συνηγορούν υπέρ του ότι το τρέχον ισχύον επιτόκιο υπερημερίας πρέπει να δηλώνεται με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια, επομένως ως απόλυτος αριθμός ή τουλάχιστον να αναγράφεται ως απόλυτος αριθμός το ύψος του ισχύοντος βασικού επιτοκίου σύμφωνα με το άρθρο 247 BGB, καθόσον στην περίπτωση αυτή ο καταναλωτής δύναται να υπολογίσει το τρέχον επιτόκιο υπερημερίας με μια απλή πρόσθεση (+ 5 ποσοστιαίες μονάδες). Όμως και η διατύπωση στο σημείο 3 του παραρτήματος II της οδηγίας 2008/48 (τυποποιημένες ευρωπαϊκές πληροφορίες καταναλωτικής πίστης) συνηγορεί υπέρ της απόψεως ότι πρέπει να αναγράφεται αριθμητικώς το επιτόκιο που ισχύει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.
- 30 Επίσης, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι, σε σχέση με την προσαρμογή του επιτοκίου υπερημερίας, δεν είναι επαρκώς σαφής και ευσύνοπτη η αναφορά ότι οι επιβαλλόμενοι νόμιμοι τόκοι υπερημερίας ανέρχονται σε πέντε εκατοστιαίες μονάδες πάνω από το εκάστοτε βασικό επιτόκιο. Τούτο διότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, για την άσκηση των δικαιωμάτων του καταναλωτή απαιτείται η γνώση και η επαρκής κατανόηση από αυτόν των στοιχείων που πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/48, να περιλαμβάνει

υποχρεωτικώς η σύμβαση πιστώσεως. Προς τούτο δεν αρκεί η απλή παραπομπή σε νομοθετικό ή κανονιστικό κείμενο (απόφαση της 26ης Μαρτίου 2020, Kreissparkasse Saarlouis, C-66/19, EU:C:2020:242, σκέψεις 45 έως 47). Επομένως, για να είναι ο καταναλωτής σε θέση να υπολογίσει το ύψος του επιτοκίου υπερημερίας κρίνεται σκόπιμο να ενημερώνεται πλήρως στη σύμβαση πιστώσεως τουλάχιστον για το επιτόκιο αναφοράς (βασικό επιτόκιο) και τη διακύμανσή του.

- 31 Επί του ερωτήματος υπό 2.δ' (πρόσβαση σε εξωδικαστικές διαδικασίες ή μηχανισμούς επανορθώσεως): οι παρατηρήσεις του αιτούντος δικαστηρίου είναι, κατ' ουσίαν, παρόμοιες με εκείνες που διατυπώθηκαν επί του ερωτήματος 6.α' της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-187/20. Συναφώς γίνεται παραπομπή στις σκέψεις 36-38 που διατυπώνονται στη σύνοψη της εν λόγω αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως. Συμπληρωματικά, το αιτούν δικαστήριο σημειώνει και εν προκειμένω, κάνοντας μνεία στην απόφαση της 26ης Μαρτίου 2020, Kreissparkasse Saarlouis (C-66/19, EU:C:2020:242), ότι η απλή παραπομπή σε αλλαγού διαθέσιμο νομοθετικό ή κανονιστικό κείμενο το οποίο ορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών δεν αρκεί και, ως εκ τούτου, θεωρεί ότι πρέπει να παρατίθενται στη σύμβαση πιστώσεως όλες οι τυπικές προϋποθέσεις για το παραδεκτό της εξωδικαστικής διαδικασίας.
- 32 Επί των ερωτημάτων υπό 2.ε' και στ' (ερώτημα που αφορά το κατά πόσον η τυχόν μη προσήκουσα παροχή των υποχρεωτικών πληροφοριών έχει ως αποτέλεσμα τη μη εκκίνηση της προθεσμίας υπαναχωρήσεως): οι παρατηρήσεις του αιτούντος δικαστηρίου είναι, κατ' ουσίαν, παρόμοιες με εκείνες που διατυπώθηκαν επί του ερωτήματος 2.δ' της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-336/20. Συναφώς γίνεται παραπομπή στις σκέψεις 17-19 που διατυπώνονται στη σύνοψη της εν λόγω αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
- 33 Επί των ερωτημάτων υπό 3.α' έως στ' (αποδυνάμωση) και 4.α' έως στ' (κατάχρηση δικαιώματος): οι παρατηρήσεις του αιτούντος δικαστηρίου είναι, κατ' ουσίαν, παρόμοιες με εκείνες που διατυπώθηκαν επί των ερωτημάτων 3.α' έως στ' και 4.α' έως στ' της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-336/20. Συναφώς γίνεται παραπομπή στις σκέψεις 18-39 που διατυπώνονται στη σύνοψη της εν λόγω αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
- 34 Επί του ερωτήματος 5 (υποχρέωση του καταναλωτή για προεκπλήρωση επί επιστροφής των παροχών μετά τη δήλωση υπαναχωρήσεως): σύμφωνα με την εθνική ρύθμιση του άρθρου 257, παράγραφος 4, πρώτη περίοδος, BGB, σε περίπτωση ανακλήσεως πωλήσεως αγαθών προς καταναλωτές ο επιχειρηματίας (και, επί συμβάσεως αγοράς συνδεδεμένης με σύμβαση πιστώσεως, ο πιστωτικός φορέας που υπεισέρχεται στη θέση του επιχειρηματία δυνάμει του άρθρου 358, παράγραφος 4, πέμπτη περίοδος, BGB) μπορεί να αρνηθεί την απόδοση του τιμήματος που καταβλήθηκε για τις ληφθείσες παροχές (δόσεις δανείου και, ενδεχομένως, προκαταβολή) μέχρις ότου επιστραφούν σε αυτόν τα εμπορεύματα ή ο καταναλωτής προσκομίσει απόδειξη από την οποία προκύπτει ότι έχει ήδη αποστείλει τα εμπορεύματα.

- 35 Κατά την εκτίμηση του BGH, από το άρθρο 358, παράγραφος 4, πρώτη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 357, παράγραφος 4, πρώτη περίοδος, BGB προκύπτει ότι, μετά την υπαναχώρηση από σύμβαση δανείου που συνδέεται με σύμβαση αγοράς, ο καταναλωτής οφείλει να αποδώσει το όχημα στον πιστωτικό φορέα στο πλαίσιο της υποχρεώσεώς του για προεκπλήρωση. Η διαπίστωση της εν λόγω υποχρεώσεως συνεπάγεται ότι η αξίωση του καταναλωτή κατά του πιστωτικού φορέα για επιστροφή των παροχών που πραγματοποίησε καθίσταται απαιτητή μόνον αφού αυτός επιστρέψει το όχημα ή αποδείξει την αποστολή του. Επικαλούμενο την υφιστάμενη υποχρέωση για προεκπλήρωση, το BGH δέχεται ότι η καταψηφιστική αγωγή του καταναλωτή κατά του πιστωτικού φορέα μετά την πραγματοποίηση της προεκπληρώσεως μπορεί να θεωρηθεί βάσιμη μόνον αν ο πιστωτικός φορέας έχει περιέλθει με ενέργειες του καταναλωτή σε υπερημερία ως προς την αποδοχή. Στο πλαίσιο αυτό, η υπερημερία αποδοχής μπορεί να επέλθει μόνον ως αποτέλεσμα πραγματικής προσφοράς κατά την έννοια του άρθρου 294 BGB, ήτοι με προσφορά στην επιχειρηματική έδρα της εναγομένης ή με αποδεδειγμένη αποστολή του οχήματος. Κατά το άρθρο 295 BGB, επί υφιστάμενης υποχρεώσεως για προεκπλήρωση, προφορική προσφορά δεν αρκεί ούτε στην περίπτωση που ο πιστωτικός φορέας αρνήθηκε την επιστροφή του αντικειμένου της αγοράς.
- 36 Στις υπό κρίση υποθέσεις τούτο έχει την έννοια ότι, με την επιφύλαξη ότι το δικαίωμα υπαναχωρήσεως ασκήθηκε εγκύρως, αμφοτέρως οι αγωγές θα έπρεπε να απορριφθούν επί του παρόντος ως αβάσιμες, εφόσον κατά το εθνικό δίκαιο η υποχρέωση του ενάγοντος για προεκπλήρωση θεωρείται δεδομένη και η υποχρέωση σε καταβολή μετά την παράδοση του οχήματος είναι βάσιμη μόνο μετά την έναρξη της υπερημερίας ως προς την αποδοχή. Τούτο δε διότι δεν προβλήθηκε ισχυρισμός ότι οι ενάγοντες παρέδωσαν τα οχήματα ή ότι απέδειξαν την αποστολή τους ούτε ότι οι εναγόμενες περιήλθαν σε υπερημερία αποδοχής λόγω πραγματικής προσφοράς κατά το άρθρο 294 BGB.
- 37 Το BGH επιβεβαίωσε ότι υφίσταται υποχρέωση του καταναλωτή για προεκπλήρωση στην προσφάτως εκδοθείσα απόφασή του της 10ης Νοεμβρίου 2020. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται κατά πόσον η ερμηνεία αυτή του εθνικού δικαίου, στο μέτρο που με βάση τη νομολογία των ανωτάτων δικαστηρίων επιβάλλει υποχρέωση για προεκπλήρωση, αντιβαίνει στο άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2008/48/EK ή σε άλλο κανόνα του δικαίου της Ένωσης.
- 38 Μάλιστα στην πράξη, η άσκηση του δικαιώματος υπαναχωρήσεως εκ μέρους του καταναλωτή περιορίζεται σημαντικά, καθόσον αυτός υποχρεούται να επιστρέψει το αντικείμενο που αγόρασε προτού αποκτήσει δικαίωμα να επιδιώξει δικαστικώς την απόδοση των δόσεων δανείου, την οποία δικαιούται. Το ότι ο καταναλωτής είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το αυτοκίνητο χωρίς καν να γνωρίζει αν η υπαναχώρηση είναι έγκυρη και πόσο σύντομα θα λάβει, κατά περίπτωση, την παροχή που του οφείλεται από τον πιστωτικό φορέα συχνά αποτρέπει τους καταναλωτές από την άσκηση του δικαιώματος υπαναχωρήσεως, ακόμη και όταν η υπαναχώρηση αυτή καθ' εαυτή είναι δικαιολογημένη.

- 39 Η διαπίστωση της υποχρέωσης του καταναλωτή για προεκπλήρωση δεν είναι αναγκαία ούτε για την προστασία του εννόμου συμφέροντος του πιστωτικού φορέα. Η ανάγκη προστασίας του πιστωτικού φορέα ικανοποιείται και στην περίπτωση που αυτός υποχρεούται σε επιστροφή των καταβολών που πραγματοποίησε ο καταναλωτής έναντι παραδόσεως του οχήματος. Η αναγνώριση δικαιώματος παρακρατήσεως βάσει του άρθρου 273 BGB προστατεύει επαρκώς τον επιχειρηματία, καθώς ο τελευταίος δεν υποχρεούται σε καταβολή προτού λάβει έγκυρη προσφορά για επιστροφή του οχήματος.
- 40 Επιπλέον, η προπαρατεθείσα ερμηνεία του άρθρου 357, παράγραφος 4, BGB από τα ανώτατα δικαστήρια στερεί το δικαίωμα υπαναχωρήσεως που κατοχυρώνει το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/48, επί συμβάσεων καταναλωτικών δανείων συνδεδεμένων με συμβάσεις αγοράς, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται σημαντικά η επίτευξη των στόχων που επιδιώκει η βασική ρύθμιση της οδηγίας.
- 41 Κατόπιν των ανωτέρω, κατά την εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/48 πρέπει να έχει άμεσο αποτέλεσμα, υπό την έννοια ότι απαγορεύει την εφαρμογή διατάξεως του εθνικού δικαίου σύμφωνα με την οποία, επί συμβάσεως πιστώσεως, συνδεδεμένης με σύμβαση αγοράς, η αξίωση που αποκτά ο καταναλωτής κατά του πιστωτικού φορέα, κατόπιν έγκυρης ασκήσεως του δικαιώματός του για υπαναχώρηση βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, για απόδοση των δόσεων δανείου που κατέβαλε, καθίσταται απαιτητή αφού ο καταναλωτής έχει παραδώσει στον πιστωτικό φορέα το αντικείμενο της αγοράς ή προσκομίσει απόδειξη ότι έχει αποστείλει το αντικείμενο της αγοράς στον πιστωτικό φορέα. Μη εφαρμοστέα πρέπει να καθίσταται επίσης η διάταξη κατά την οποία η αγωγή που ασκείται μετά την επιστροφή του αντικειμένου της αγοράς με αίτημα την απόδοση των δόσεων δανείου που κατέβαλε ο καταναλωτής πρέπει να απορρίπτεται ως αβάσιμη αν ο πιστωτικός φορέας δεν έχει περιέλθει σε υπερημερία ως προς την αποδοχή του αντικειμένου της αγοράς.
- 42 Επί του έκτου ερωτήματος (δυνατότητα του μεμονωμένου δικαστή να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα): οι παρατηρήσεις του αιτούντος δικαστηρίου είναι, κατ' ουσίαν, παρόμοιες με εκείνες που διατυπώθηκαν επί του τέταρτου ερωτήματος της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-336/20. Συναφώς γίνεται παραπομπή στις σκέψεις 30-33 που διατυπώνονται στη σύνοψη της εν λόγω αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
- 43 Τέλος, επισημαίνεται ότι τα προδικαστικά ερωτήματα που υποβάλλονται με την υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, συμπίπτουν εν μέρει με τα ζητήματα που ανέκυψαν στις ήδη εκκρεμούσες υποθέσεις C-33/20, C-155/20, C-187/20, C-336/20 και C-38/21 και για τον λόγο αυτόν προτείνεται η συνεκδίκασή τους.